

1980, 14. května – Sdělení VONS č. 179 „Případ Pavla Skály“ o odvolacím jednání u Krajského soudu v Plzni s Pavlem Skálou odsouzeným Okresním soudem Plzeň-město pro trestné činy podpory a propagace fašismu a podobného hnutí a maření výkonu úředního rozhodnutí a o usnesení krajského soudu potvrzujícím tento rozsudek.

Signatář Charty 77, dělník Pavel Skála, nar. 3. 5. 1934, bytem Sídliště 9. 5. č. 2264, resp. 273 01 Žilina u Kladna č. 204, byl vězněn po jeden rok (od 20. 1. 1978 do 20. 1. 1979) pro přípravu trestného činu nedovoleného opuštění republiky¹, když chtěl s platným cestovním pasem – ale bez výjezdní doložky – odcestovat z Polska do Švédska.

Ve vězení odmítal P. Skála pracovat, protože své věznění pokládal za nesprávné. Často též otevřeně kritizoval poměry ve výkonu trestu i ve vazbě. Za tuto činnost byl P. Skála odsouzen okresním soudem Plzeň-město rozsudkem ze dne 7. 9. 1979 čj. 7 T 16/79-116 po několika odkladech a jednom vrácení rozsudku k opětovnému projednání k deseti měsícům odnětí svobody ve II. NVS. O všech peripetiích případu P. Skály jsme informovali ve sděleních č. 85, 94, 123 (obsáhla pasáž v souhrnném sdělení) a 131.²

Proti uvedenému rozsudku se odvolal obžalovaný a jeho otec Čestmír Skála.³ Krajský soud v Plzni v údajně veřejném zasedání konaném dne 21. 12. 1979 tato odvolání zamítl. Zasedání, kterému předsedal JUDr. Antonín Trtík, proběhlo bez účasti obžalovaného, který se pro nemoc předem písemně omluvil a marně žádal o změnu termínu. Krajský soud tedy potvrdil vinu Pavla Skály, že se dopustil trestného činu podpory a propagace fašismu a podobného hnutí dle § 261 tr. z., jehož se měl dopustit tím, že „v Plzni dne 16. 6. 1978 v NVÚ Plzeň-Bory při školení odsouzených na nástupním oddělení prohlašoval, že naše zákony jsou sadistické, ponižují lidskou důstojnost a že bychom si měli brát příklad z fašismu“. Dále byl uznán vinným trestným činem maření úředního rozhodnutí podle § 171, odst. 1 písm. c tr. z., neboť „v době od

června do listopadu 1978 soustavně odmítal vykonávat přidělenou práci a za uvedené období zmeškal 21 pracovních směn“.⁴

Obžalovaný i odvolatel shodně namítali, že ve výroku uvedeném v rozsudku nelze spatřovat podporu a propagaci fašismu a dali jasně najevo, že šlo o varování před užíváním podobných metod, uplatňovaných kdysi fašisty. Poukázali též na zřetelné rozpory ve výpovědích svědků. K druhému bodu uvedli, že se jednalo o mnohem menší počet zameškaných směn, než je uvedeno v rozsudku. Z uvedených směn mohl Pavel Skála vlastním jednáním zmeškat pouze 5, protože po ostatní dobu byl ve výkonu kázeňského trestu. V odvolání obou je navrženo zrušení obvinění.

Krajský soud v Plzni pouze poukazuje na správnost postupu okresního soudu a „bezpečnost vybudování“ jeho závěrů. Tyto závěry mají však – co se týče prvního rozsudku – velmi chatrný výklad ve výpovědi dozorce Baxy, zatímco výpovědi svědků Čubky a zejména Řeháka a Zajace mluví spíše ve prospěch obžalovaného. Pro dokázání viny obžalovaného podle § 261 tr. z. by bylo třeba potvrdit jeho znalost fašistické ideologie a jeho sympatie k ní. Takový důkaz žádný ze soudů neprovedl a ani se o to nepokusil. Pavel Skála svůj výrok opět cituje: „Vězeňským řádem je porušována lidská důstojnost proti smyslu § 23, odst. 2 tr. z. a právě komunisté by si měli vzít příklad z fašismu, kdy trpěli v koncentračních táborech a neopakovat sadistické metody: mučení hladem, zimou a vlhkem v celách korekce.“ Původní rozsudek okresního soudu, který rozhodl o stejné výši trestu, kvalifikoval verbální čin P. Skály podle § 198 (hanobení rasy, národa a politického přesvědčení). Užití § 261 má patrně P. Skálu diskreditovat a znemožnit solidární akce s ním. Pavel Skála se však ve vězení nedopustil ničeho jiného než otevřené a oprávněné kritiky vězeňských poměrů.

Ve druhém bodě rozsudku ani okresní ani krajský soud neprovedly důkaz, kterým by se přesvědčily o skutečné délce kázeňských trestů Pavla Skály, tj. nezhodnotily na základě vězeňských dokladů dobu, kdy P. Skála prostě pracovat nemohl. Naše solidarita s P. Skálou v tomto bodě je založena především na odporu vůči nucené práci ve vězení a na podpoře práva svobodně vycestovat. Pavel Skála žádá o vycestování s rodinou (má dvouletou dceru a asi

měsíční dítě) do USA. Tato žádost byla zamítnuta, cestovní pas formálně odejmut 6. 3. 1979.⁵

Pavel Skála je dále trestně stíhán pro údajný útok na státní orgán a na orgán společenské organizace (§ 154, odst. 2 tr. z.), jehož se měl dopustit svým písemným odvoláním proti rozhodnutí Okresního soudu v Kladně, kterým měl napadnout JUDr. Zdeňka Milera údajně hrubými urážlivými výroky. VONS má opis inkriminovaného odvolání k dispozici a považuje výroky typu: „... jsem odsouzen na rok vězení s mučírnou...“ „... zájem je jen jeden, a to ne obecný, ale komunistický, vzít mi onu peněžitou částku a obohatit se...“ „... je mi líto, že zabraná částka bude použita k rozvracení demokratických společností na Západě...“ „...zaujatost soudce Milera, jenž mě neoprávněně odsoudil do vězení s mučírnou...“ atd. po obsahové stránce za prostý výkon práva obhajoby a vznesení námítky proti podjatosti v případě dr. Milera. V žádném případě tu nejde o „hrubou urážku a pomluvu státního orgánu pro výkon jeho pravomoci“,⁶ tím spíše, že adresátem byla jen oficiální instituce.⁷

V této věci se konalo hlavní líčení dne 9. 3. 1980, avšak bylo přerušeno, protože P. Skála vznesl námítku pro podjatost vůči soudkyni Miladě Vinčarové, smutně proslulé z procesů proti hudebníkům undergroundu v roce 1976.⁸ K pokračování tohoto hlavního líčení bude muset být Pavel Skála předváděn, neboť dne 18. 3. 1980 nastoupil trest 10 měsíců odnětí svobody.

Informace o Chartě 77, r. 3, 1980, č. 8, s. 4–5.

POZNÁMKY

- ¹ Správně trestný čin opuštění republiky.
- ² Dokumenty č. 85, 94, 124 a 132. K případu Pavla Skály viz dále sdělení č. 238, dokument č. 239.
- ³ Odvolání proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze 17. 9. 1979, v němž P. Skála žádal zrušení obvinění v plném rozsahu v obou bodech – tedy z trestného činu podpory a propagace fašismu a podobného hnutí podle § 261 tr. zák. a trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí

podle § 171 odst. 1, písm. c) tr. zák. viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 279, sign. I/14, kart. 43.

⁴ Usnesení Krajského soudu v Plzni viz in: tamtéž.

⁵ Skála podal žádost o povolení vystěhování do USA 18. 12. 1979, Správa pasů a víz v Praze ji zamítla 12. 2. 1980. Rozhodnutí Správy pasů a víz a odvolání P. Skály proti tomuto rozhodnutí z 25. 2. 1980 viz in: tamtéž, sign. I/17, kart. 43.

⁶ Viz usnesení o zahájení trestního stíhání P. Skály pro trestný čin útoku na státní orgán a orgán společenské organizace vydané 20. 8. 1979 vyšetřovatelem oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Kladno ppor. Boro-
vičkou. Tamtéž, sign. I/13, kart. 43.

Usnesením Okresního soudu v Kladně (soudce Zdeněk Miler) z 12. 7. 1979 bylo Skálovi zabaveno padesát západoněmeckých a 14,68 východoněmeckých marek souvisejících se spácháním přípravy trestného činu opuštění republiky. V odvolání proti tomuto usnesení Skála 23. 7. 1979 napsal: „*Přestože jsem byl odsouzen na rok vězení s mučírnou, použil Okresní soud za předsednictví JUDr. Milera § 73 odst. 1 písm. A, C. Tato právní kvalifikace je nesprávná. V písmenu a je rozpor, jelikož jsem byl vězněn, v písmenu c se soud dovolává jakéhosi obecného zájmu. Zájem je jeden, a to ne obecný, ale komunistický, vzít mně onu peněžitou částku a obohatit se. Přesto, že se jedná o pouhých 50 BRD marek, zabírá komunistická justice tento peněžitý obnos všemi deseti. Je mi líto, že mně násilně zabraná částka peněz bude použita k rozvracení demokratických společností na západě.*

Z usnesení Okresního soudu je zřejmá zaujatost soudce Milera, jenž mě neoprávněně odsoudil do vězení s mučírnou.“ Usnesení Okresního soudu v Kladně a odvolání P. Skály proti tomuto usnesení viz in: OS v Kladně, soudní spis k případu Pavla Skály (spis. zn. 2 T 345/78) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 2 Rt 42/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 279, sign. I/13, kart. 43.

⁷ Na základě návrhu předsedy Okresního soudu v Kladně rozhodl Krajský soud v Praze v neveřejném zasedání, které se konalo 29. 10. 1979, o odnětí trestní věci P. Skály v tomto případě Okresnímu soudu v Kladně pro případné podezření z předpojatosti. LP, Sb. VONS, inv. č. 279, sign. I/17, kart. 43.

⁸ Dne 14. 3. 1980 podal Skála žádost předsedovi Okresního soudu Praha-západ o výměnu samosoudce – soudkyně M. Vinčarové. LP, Sb. VONS, inv. č. 279, sign. II/4, kart. 43. Ke Skálově případu viz dále jeho stížnost Federálnímu shromáždění ČSSR, prezidentu republiky a předsednictvu vlády ČSSR ze 6. 2. 1980 obsahující popis jeho perzekuce a Skálovu žádost generálnímu prokurátorovi ČSR z 10. 3. 1980 o přešetření jeho odsouzení Okresním soudem Plzeň-město a Krajským soudem v Plzni. Stížnosti jsou uloženy in: tamtéž, sign. II/2 a 3, kart. 43. Viz též zprávy o Skálově perzekuci uložené in: tamtéž, sign. IV/2, kart. 43.